

Оксана КАПЛІНА,
доктор юридичних наук, доцент,
завідувача кафедрою кримінального процесу
Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»

Олександр ДРОЗДОВ,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального процесу
Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ В ДОКАЗУВАННІ МАТЕРІАЛІВ ОПЕРАТИВНО- РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ключові слова: таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції; оперативно-розшукова діяльність; судовий контроль; докази; протоколи з відповідними додатками, складені уповноваженими органами за результатами оперативно-розшукових заходів як джерела доказів; дослідження доказів.

Досліджуючи історію становлення і розвитку розшукової діяльності, ученим складно відповісти на запитання про конкретний період її заснування, оскільки вона бере свій початок з глибини століть, є одним із прадавніх видів діяльності людини [1, 13]. Упродовж багатьох сторіч змінювалися форми і

методи розшукової роботи, але непорушним залишається одне – складно собі уявити розкриття злочину без використання даних, отриманих у результаті проведення оперативно-розшукових заходів.

Оперативно-розшукова діяльність (ОРД) посідає особливе місце в системі заходів, спря-

мованих на боротьбу зі злочинністю, її завданнями є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України (КК України), розвідувально-підривною діяльністю спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави. Це, безперечно, соціально обумовлена діяльність, оскільки вона орієнтована на виконання соціально корисних завдань і є одним із різновидів правоохоронної діяльності. За допомогою ОРД спеціально уповноваженими на те державою органами виконується найважливіша внутрішня функція держави – функція боротьби зі злочинністю.

Проте очевидна значущість цієї діяльності не означає, що в державі їй надається виняткове значення та вона має пріоритет над іншою діяльністю, пов'язаною з боротьбою зі злочинністю. Законодавчо визначається: оперативно-розшукова діяльність – це система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, які здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів. Отже, характерною ознакою ОРД є дві її взаємодоповнюючі форми – гласна та негласна. Необхідність використання негласних заходів обумовлюється специфічністю їх спрямування, оскільки вони найчастіше спрямовані на законспіровану, таємну, ретельно приховану злочинну діяльність, яку винятково гласним кримінально-процесуальним шляхом розкрити взагалі неможливо. Відомо, що будь-які намагання обмежити негласний характер ОРД були невдалими, тому й досі більшість оперативно-розшукових заходів мають негласний характер.

Саме тому, в умовах проведення як гласних, так і негласних оперативно-розшукових заходів, важливого значення набуває вирішення низки проблем, у тому числі пов'язаних із гарантіями законності їх проведення та дотримання прав і законних інтересів осіб, які потрапляють до сфери оперативно-розшукової діяльності.

Передусім відомо, що в 2001 році ч. 2 ст. 65 Кримінально-процесуального кодексу України (КПК України) була доповнена новим джерелом доказів – «протоколи з відповідними додатками, складеними уповноваженими органами за

результатами оперативно-розшукових заходів». Після закріплення такої новели перед практичними працівниками постало декілька суттєвих проблем, а саме: встановлення процесуального порядку приєднання до матеріалів кримінальної справи вказаного виду доказів та особливостей їх оцінки; формування додатків, які повинні бути приєднані до матеріалів кримінальної справи; визначення, за результатами власне яких оперативно-розшукових заходів необхідно скласти протоколи; чи потрібно приєднувати до матеріалів кримінальної справи вмотивоване рішення суду на тимчасове обмеження конституційних прав і свобод людини під час здійснення ОРД; яким чином ознайомлювати із матеріалами ОРД осіб, стосовно яких здійснювалися оперативно-розшукові заходи, та багато інших. Деякі із зазначених проблем вже були предметом наукового дослідження, щодо їх вирішення науковці вже висловлювали свої пропозиції [2–5], але багато з них і досі залишаються невирішеними, що значно ускладнює правозастосовну практику, зумовлює відсутність уніфікованих підходів до розуміння та застосування норм права, які регулюють ОРД.

Частиною 2 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Закон про ОРД) [6] встановлено, що негласне проникнення до житла чи до іншого володіння особи, зняття інформації з каналів зв'язку, контроль за листуванням, телефонними розмовами, телеграфною та іншою кореспонденцією, застосування інших технічних засобів одержання інформації проводяться за рішенням суду, прийнятим за поданням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника. Про отримання такого дозволу суду або про відмову в ньому зазначені особи повідомляють прокурору протягом доби. Застосування цих заходів проводиться винятково з метою запобігання злочину чи з'ясування істини під час розслідування кримінальної справи, якщо в інший спосіб одержати інформацію неможливо. За результатами здійснення зазначених оперативно-розшукових заходів складається протокол з відповідними додатками, який і підлягає використанню як джерело доказів у кримінальному судочинстві.

Наведене положення Закону про ОРД відповідає вимогам статей 30 та 31 Конституції України, які проголошують, що кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції.

Винятки можуть бути встановлені лише судом у випадках, передбачених законом, з метою запобігти злочину чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо в інший спосіб одержати інформацію неможливо. Зазначимо, що у випадках, коли конституційні норми дозволяють законодавцю встановити обмеження закріплених ним прав, він не може здійснювати таке регулювання, яке зазіхало б на саму суть того чи іншого права і призводило б до втрати його реального змісту. При допустимості обмеження права згідно з конституційно схвалюваними цілями держава повинна використовувати не надмірні, а лише необхідні і суворо обумовлені цими цілями заходи. Публічні інтереси, у свою чергу, можуть виправдати правові обмеження прав і свобод, якщо такі обмеження відповідають вимогам справедливості, є адекватними, пропорційними, домірними (співмірними) та необхідними для захисту конституційно значущих цінностей, у тому числі прав і законних інтересів інших осіб, які не мають зворотної сили і не зачіпають самої суті конституційного права, тобто не обмежують основний зміст відповідних конституційних норм.

Отже, обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина під час проведення оперативно-розшукової діяльності, дізнання та досудового слідства допускається лише за вмотивованим рішенням суду (крім випадку, передбаченого ч. 3 ст. 30 Конституції України) і носить винятковий та тимчасовий характер. До порушення кримінальної справи вони застосовуються з метою запобігання тяжкому чи особливо тяжкому злочину, якщо в інший спосіб одержати інформацію неможливо. Надання дозволу на проведення оперативно-розшукових заходів після порушення кримінальної справи не залежить від тяжкості злочину.

На жаль, у зв'язку з відсутністю відповідних норм на законодавчому рівні та в порушення вимог ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод деякі питання обмеження окремих основоположних прав і свобод людини під час здійснення оперативно-розшукових заходів (ОРЗ) регулюються підзаконними актами. Таким актом, який стосується питань тимчасового обмеження прав людини, є постанов Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2007 року № 1169 (Постанова № 1169), якою затверджено Порядок отримання дозволу суду

на здійснення заходів, що тимчасово обмежують права людини, та використання здобутої інформації [7].

Зазначеним підзаконним актом визначено сферу його застосування, конкретизовано суб'єктів, яким відповідно до закону надано право на провадження оперативно-розшукової діяльності, встановлено вимоги до змісту подання на отримання дозволу суду щодо здійснення заходів, які тимчасово обмежують права людини, та протоколу з відповідними додатками, який складається за результатами здійснення таких заходів, урегульовано окремі питання щодо процедури отримання дозволу суду на їх здійснення.

Вважаємо, протокол, що складений за результатами ОРД і виступає доказом у кримінальній справі, окрім зазначених вимог повинен відповідати і вимогам ст. 85 КПК України.

Статтею 66 КПК України встановлено загальні засади механізму збирання і подання доказів. У наведеній нормі з-поміж іншого зазначається, що збирати докази можливо і шляхом проведення ОРЗ. Утім, на сьогодні слід констатувати, що в чинному кримінально-процесуальному законодавстві не встановлено спеціального механізму легалізації як доказів результатів ОРЗ, у тому числі й протоколів з відповідними додатками, складеними уповноваженими органами за результатами ОРЗ.

Однак з огляду на зміст статей 65 (ч. 1), 73 (ч. 2), 74, 79 (ч. 1), 83 (ч. 4), 142 (п. 4), 206 (ч. 2), 223 (ч.ч. 2, 3), 263 (п. 4) КПК України не виникає сумнівів, що протоколи разом із відповідними додатками, складеними уповноваженими органами за результатами ОРЗ, поряд з іншими доказами повинні знаходитися у кримінальній справі, починаючи з моменту приєднання їх до справи та у подальшому протягом усіх стадій кримінального процесу.

Зважаючи на те, що законодавець повинен виходити з необхідності забезпечення адекватних гарантій ефективності правосуддя та виходячи з нормативного змісту положень кримінально-процесуального закону, зокрема статей 79, 83 КПК України тощо, можна за аналогією дійти висновку: зазначені протоколи з відповідними додатками, складеними уповноваженими органами за результатами ОРЗ, повинні бути досліджені та приєднані до справи постановою особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора, судді або ухвалою суду і зберігатися весь

час у справі. Протилежний підхід призвів би до погіршення правового становища учасників процесу, зокрема, учасників сторони захисту, та неправомірно було б обмежено процесуальні права суб'єктів кримінального процесу.

Розглядаючи проблему наявності в матеріалах кримінальної справи вмотивованого рішення суду на тимчасове обмеження конституційних прав і свобод людини під час здійснення ОРД, зазначимо наступне. Відповідно до п. 7 Постанови № 1169 один примірник постанови суду додається до оперативно-розшукової справи. Чинним законодавством не передбачено приєднання до матеріалів кримінальної справи вказаного рішення суду.

Однак для здійснення перевірки й оцінки такого виду доказів, як протоколи з відповідними додатками, складеними уповноваженими органами за результатами ОРЗ (як і будь-якого іншого доказу у кримінальній справі), в судовому засіданні при розгляді кримінальної справи по суті за клопотанням сторін можуть бути витребувані та досліджені в закритому судовому засіданні відповідні оперативно-розшукові справи, які можуть виступати таким джерелом доказів, як документи. Адже, як зазначив Європейський суд з прав людини в п. 200 рішення по справі «Мірілашвілі проти Росії», у змагальному процесі повинні розглядатися не тільки докази, що мають безпосереднє відношення до фактів цієї справи, а також інші докази, які можуть стосуватися допустимості, достовірності та повноти останніх. Крім того, у цій справі Європейський суд вказав на те, що відмова суду розкрити матеріали, які мають відношення до санкціонування прослуховування телефонних розмов, оскільки вони були «пов'язані з оперативно-розшуковою діяльністю» органів міліції, є порушенням п. 1 ст. 6 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Ще однією важливою проблемою, яка повинна бути вирішена, на наш погляд, на законодавчому рівні, є проблема дослідження протоколів та відповідних додатків до них судом при судовому розгляді кримінальної справи, їх перевірки та оцінки.

Як зазначається в п. 12 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 27 грудня 1985 року № 11 «Про додержання судами України процесуального законодавства, яке регламентує судовий розгляд кримінальних справ» (зі зміна-

ми) [8], суди зобов'язані неухильно виконувати вимоги ст. 22 КПК України про всебічне, повне та об'єктивне дослідження обставин кожної справи. Перелік джерел доказів, зазначених у ч. 2 ст. 65 КПК України, є вичерпним. Посилання суду у вирок або ухвалі (постанові судді) на дані, одержані з інших джерел, є неприпустимими, оскільки вони не мають доказової сили. Отже, протоколи з відповідними додатками, складеними уповноваженими органами за результатами оперативно-розшукових заходів, визнаються джерелом доказів, мають доказову силу та підлягають перевірці й оцінці відповідно до положень ст. 67 КПК України.

Виходячи зі змісту принципу безпосередності, суд першої інстанції при розгляді справи повинен безпосередньо дослідити докази в справі: допитати підсудних, потерпілих, свідків, заслухати висновки експертів, оглянути речові докази, оголосити протоколи та інші документи (ст. 257 КПК України). Також законодавець послідовно закріпив у нормах КПК України гарантування реалізації цього принципу. Відомо, що вирок суду повинен бути законним та обґрунтованим; суд обґрунтовує вирок лише на тих доказах, які були розглянуті в судовому засіданні (ст. 323 КПК України). Верховний Суд України, розкриваючи зміст положень ст. 323 КПК України і у відповідній постанові Пленуму «Про виконання судами України законодавства і постанов Пленуму Верховного Суду України з питань судового розгляду кримінальних справ і постановлення вироку» від 29 червня 1990 року № 5 [9], роз'яснює: зважаючи на те, що відповідно до ст. 323 КПК України вирок може бути обґрунтовано лише тими доказами, які були розглянуті в судовому засіданні, судам належить неухильно додержуватись вимог ст. 257 КПК України про безпосереднє дослідження всіх зібраних на попередньому слідстві і додатково поданих доказів.

В умовах відкритого, усного і гласного судового розгляду суд повинен допитати підсудних, потерпілих, свідків, заслухати висновки експертів, оглянути речові докази, оголосити протоколи слідчих дій та інші документи (п. 9). Інакше неможливою була б реалізація конституційних засад щодо рівності усіх учасників судового процесу перед законом і судом; забезпечення доведеності вини; змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і в доведеності їх переконливості (пп. 2, 3, 4

ст. 129 Конституції України). Адже, як відомо, у кримінальному судочинстві прокурор, підсудний, його захисник чи законний представник, потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач та їх представники беруть участь у судовому засіданні як сторони і користуються рівними правами та свободою у наданні доказів, їх дослідженні та доведенні їх переконливості перед судом (ст. 16–1 КПК України).

Таким чином, є підстави стверджувати, що суд зобов'язаний безпосередньо дослідити як протоколи, складені уповноваженими органами за результатами оперативно-розшукових заходів, так і відповідні додатки до них, та перевірити даний вид доказу на предмет достовірності, достатності, допустимості й належності. Якщо таке дослідження суперечить інтересам охорони державної або іншої захищеної законом таємниці, суддя може на підставі ст. 20 КПК України винести мотивовану постанову (а суд – ухвалу) про слухання справи у закритому судовому засіданні.

Законодавство містить певні норми, які вказують на необхідність ознайомлення з деякими матеріалами ОРД осіб, стосовно яких здійснювалися ОРЗ, проте ці норми не можна назвати конкретними та послідовними. Так, відповідно до ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» у випадках порушення прав і свобод людини або юридичних осіб в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності, а також у разі, якщо причетність до правопорушення особи, щодо якої здійснювались оперативно-розшукові заходи, не підтвердилась, Служба безпеки України (СБ України), Міністерство внутрішніх справ України, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у справах охорони державного кордону, Управління державної охорони України, Державна податкова адміністрація України, центральний орган виконавчої влади з питань виконання покарань або розвідувальний орган Міністерства оборони України, розвідувальний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону, Служба зовнішньої розвідки України зобов'язані невідкладно поновити порушені права і відшкодувати заподіяні матеріальні та моральні збитки в повному обсязі.

Громадяни України й інші особи мають право у встановленому законом порядку одержати від

органів, на які покладено здійснення оперативно-розшукової діяльності, письмове пояснення з приводу обмеження їхніх прав і свобод та оскаржити ці дії.

Крім того, ст. 2 Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду» [10] встановлено, що право на відшкодування шкоди, завданої оперативно-розшуковими заходами до порушення кримінальної справи, виникає за умови, що протягом шести місяців після проведення таких заходів не було прийнято рішення про порушення за результатами цих заходів кримінальної справи або таке рішення було скасовано.

Проте механізм повідомлення особі про те, що стосовно неї заведено оперативно-розшукову справу та проводилися оперативно-розшукові заходи, відсутній. Дізнатися про це особа може вже після проведення таких заходів, коли вони легалізуються у гласній діяльності (наприклад, у разі порушення кримінальної справи; при ознайомленні в порядку ст. 218 КПК України з матеріалами кримінальної справи). Або іншим шляхом (наприклад, якщо у ході негласного проникнення в житло були залишені сліди, які свідчать про таке проникнення, тощо).

Право на отримання інформації передбачено ч. 3 ст. 9 Закону України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року № 2657-ХП [11], в якій зазначено, що кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, що стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України. Саме такими і є відомості, які отримуються в ході ОРД. Разом із тим вони належать до таких, що містять державну таємницю. Відповідно до ч. 5 ст. 5 Закону України «Про державну таємницю» [12] спеціально уповноваженим органом державної влади у сфері забезпечення охорони державної таємниці є Служба безпеки України. Наказом СБ України «Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю» від 12 серпня 2005 року № 440 [13] визначено: відомості про організацію, завдання, результати ОРД, а також відомості, що розкривають особу, яка є об'єктом оперативно-розшукової справи, в діях якої є ознаки вчинення злочинів, становлять державну таємницю з грифом секретності «таємно».

При цьому відповідно до абз. 3 п. 4 ст. 8 Закону України «Про державну таємницю» до

державної таємниці належить інформація щодо засобів, змісту, планів, організації, фінансування та матеріально-технічного забезпечення, форм, методів і результатів ОРД. Згідно з ч. 8 ст. 30 Закону України «Про інформацію» віднесення інформації до категорії таємних відомостей, які становлять державну таємницю, і доступ до неї громадян здійснюються відповідно до Закону про цю інформацію.

Частиною 1 ст. 27 Закону України «Про державну таємницю» регламентовано, що доступ до державної таємниці надається дієздатним громадянам України, яким надано допуск до державної таємниці та які потребують його за умови своєї службової, виробничої, наукової чи науково-дослідної діяльності або навчання. За відсутності підстав, передбачених ч. 1 цієї статті, відповідно до ст. 27 громадянині України відмовляється в наданні доступу до конкретної секретної інформації.

Крім того, відповідно до частин 10 та 13 ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» заборонено передавати і розголошувати інформацію, що може зашкодити слідству, життю, честі та гідності взятих під захист осіб, а також безпеці держави.

Таким чином, особа, яка є об'єктом оперативно-розшукової справи, не має законних підстав для доступу до матеріалів, що містяться в оперативно-розшуковій справі.

Звернення до рішень Європейського суду з прав людини також не дає підстави стверджувати, що неознайомлення особи з інформацією щодо проведення ОРЗ є порушенням її права. Так, у рішенні Європейського суду з прав людини «Класе та інші проти Німеччини» суд зазначив, що після припинення негласного спостереження не обов'язково в кожному випадку інформувати об'єкт спостереження. Наступне повідомлення

кожної особи, до якої застосовувався припинений засіб, цілком може поставити під загрозу довгострокову мету, через яку було ухвалено рішення про спостереження і, отже, недоцільно приймати норму загального застосування, яка вимагала б розголошення дій в усіх випадках. Однак там, де немає вагомих підстав для відмови в розголошенні факту негласного спостереження, така відмова, вочевидь, вважатиметься порушенням статей 8 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, сучасний етап розвитку українського суспільства продовжує характеризуватися складними процесами, що відбуваються у сфері вдосконалення суспільних відносин, пов'язаних із захистом прав і свобод людини та громадянина, боротьбою зі злочинністю в цілому. У зв'язку з цим проблема істотного підвищення ефективності протидії кримінальним загрозам шляхом проведення ОРЗ набуває характеру найважливішої міжгалузевої, міждисциплінарної наукової та практичної проблеми. Одним із головних недоліків в організації такої роботи слід назвати тенденцію помітного «відставання» від європейських стандартів прав людини кримінально-процесуального законодавства та законодавства про ОРД, яка намітилася в останні роки. Наведений недолік, з одного боку, тягне за собою зниження результативності використання гласних і негласних форм та методів ОРД, а з другого боку, робить уразливими основоположні права і свободи людини в кримінальному судочинстві. Тому тільки єдина, узгоджена з вимогами міжнародних стандартів у сфері прав людини, правова політика держави, цілеспрямована та скоординована діяльність відповідних відомств і служб дасть змогу говорити про ОРД як ефективний засіб боротьби зі злочинністю в Україні.

Список використаних джерел:

1. Див.: Дубоносов Е. С. Основы оперативно-розыскной деятельности: учеб. пособ. / Е.С. Дубоносов. – М.: Юрайт, 2010. – 350 с.
2. Див., наприклад: Грошевий Ю.М. Кримінально-процесуальне доказування та оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб./ Ю.М. Грошевий, С.Б. Фомін. – Х.: Право, 2010. – 106 с.
3. Грошевий Ю.М. Кримінально-процесуальні аспекти оперативно-розшукової діяльності / Ю.М. Грошевий, Е.О. Дідоренко, Б.Г. Розовський // Право України. – 2003. – № 1. – С. 73–78.
4. Погорецький М.А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: моногр. / М.А. Погорецький. – Х.: Арсіс, ЛТД, 2007.
5. Оперативно-розшукова діяльність: навч. посіб. / Є.М. Моїсєєв, О.М. Джужа, Д.Й. Никифорчук та ін.; за ред. О.М. Джужи. – К.: Правова єдність, 2000.

6. Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.

7. Офіційний вісник України. – 2007. – № 73. – Ст. 2725.

8. Про додержання судами України процесуального законодавства, яке регламентує судовий розгляд кримінальних справ: постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 грудня 1985 року № 11 // Постанови Пленуму Верховного Суду України. 1972–2002: офіц. вид. / за заг. ред. В.Т. Маляренка. – К., 2003. – С. 490–496.

9. Про виконання судами України законодавства і постанов Пленуму Верховного Суду України з питань судового розгляду кримінальних справ і постановлення вироку: постанова Пленуму Верховного Суду України від 29.06.1990 р. № 5 (зі змінами, внес. постановами від 04.06.1993 р. № 3 та від 03.12.1997 р. № 12) // Постанови Пленуму Верховного Суду України. 1972–2002: офіц. вид. / за заг. ред. В. Т. Маляренка. – К., 2003. – С. 497–506.

10. Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 1. – Ст. 1.

11. Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

12. Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.

13. Офіційний вісник України. – 2005. – № 34. – 9 вересня. – С. 172. – Ст. 2089. – Код. акта 33414/2005.

*Оксана КАПЛИНА,
Олександр ДРОЗДОВ*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ В ДОКАЗУВАННІ МАТЕРІАЛІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Резюме

Проаналізовано окремі проблеми реалізації судового контролю за такими оперативно-розшуковими діями, як негласне проникнення до житла чи іншого володіння особи, зняття інформації з каналів зв'язку, контроль за листуванням, телефонними розмовами, телеграфною та іншою кореспонденцією, застосування інших технічних засобів одержання інформації. З урахуванням, зокрема, практики Європейського суду з прав людини внесено пропозиції з удосконалення кримінально-процесуального законодавства України щодо дослідження протоколів з відповідними додатками, складеними уповноваженими органами за результатами оперативно-розшукових заходів судом при судовому розгляді кримінальної справи, їх перевірки та оцінки.

*Оксана КАПЛИНА,
Александр ДРОЗДОВ*

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В ДОКАЗЫВАНИИ МАТЕРИАЛОВ ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Резюме

Проанализированы отдельные проблемы реализации судебного контроля за такими оперативно-розыскными действиями, как негласное проникновение в жилище или в иное владение лица, снятие информации с каналов связи, контроль за перепиской, телефонными разговорами, телеграфной и другой корреспонденцией, применением других технических средств получения информации. С учетом, в частности, практики Европейского суда по правам человека внесены предложения по усовершенствованию уголовно-процессуального законодательства Украины относительно исследования протоколов с соответствующими дополнениями, составленными уполномоченными органами по результатам оперативно-розыскных мероприятий судом в судебном разбирательстве уголовного дела, их проверки и оценки.

*Oksana KAPLINA,
Oleksandr DROZDOV*

ACTUAL ISSUES OF OPERATIVE AND SEARCH MATERIALS USING AS EVIDENCES

Summary

The realization of judicial control problems on such operative and search activities as covert entry into private homes and other private property, covert taking information from communication channels, covert control (perlustration) over mail, telephone talks, telegraph and other correspondence, using other techniques of gathering information are analyzed in the article.

Taking into account the practice of European Court on Human Rights the author suggests improving Criminal Procedure legislation of Ukraine on court examination and evaluation of protocols with proper appendixes made by authorized operative and search bodies.